

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Havlíčkův Brod 29.1.2013
čj. SRS 004253/2013

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Souhrnná zpráva oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch v roce 2012

1. Počasí

Leden začal nezvykle teplým počasím a první minusové hodnoty byly naměřeny až v polovině měsíce a následně pak v dalších zhruba pěti dnech. Poté následoval opětovný nárůst teplot do plusových hodnot s poměrně vydatnými srážkami. V posledních dnech tohoto měsíce nastalo delší mrazivé období. Srážkově byl leden velmi vydatný (celkové úhrny dosahovaly více než dvojnásobku dlouholetého průměru) a také teplotně byl nadprůměrný.

Únor v prvních dnech navázal na chladný konec ledna a až do poloviny měsíce trvaly celodenní mrazy. Nejnižší noční teploty běžně klesaly výrazně pod -20°C . V polovině února došlo k oteplení a průměrné denní teploty nadále klesaly pod nulu pouze ojediněle. Přesto byla průměrná denní teplota výrazně nižší než dlouholetý průměr a odchylka činila téměř -5°C . Srážkově byl tento měsíc mírně podnormální.

Březen se teplotně pohyboval v normálu minulých let. Noční teploty sice stále klesaly pod nulu, ale hranici -5°C překračovaly pouze výjimečně. Denní teploty měly stoupající tendenci a v maximech dosahovaly téměř ve všech dnech kladných hodnot. Od poloviny měsíce již maximální denní teploty běžně překračovaly 15°C . V polovině měsíce došlo také k rozmrznutí půdy. Podstatně horší byla situace ve srážkách, protože tento měsíc byl srážkově slabý a celkový úhrn nedosáhl ani poloviny normálu. Výrazně se začal projevovat vláhový deficit v půdě.

Na začátku **dubna** se ještě mírně oteplilo a teploty běžně překračovaly 15°C , ale v následujících dnech se opět ochladilo a 8. a 9. dubna byly v celé oblasti zaznamenány ranní mrazy. Na mnoha místech klesly teploty pod -8°C a v okrese Chrudim /lokalita Horní Bradlo/ byla zaznamenána teplota -12°C . Dále pokračovalo poměrně chladné počasí s přízemními mrazíky a přišly i další velmi rozdílné dešťové srážky. V poslední dekádě došlo k velmi prudkému nárůstu teplot a na mnoha místech byly naměřeny nové teplotní rekordy. Neobvykle vysoké byly i noční teploty – na některých místech neklesla minima pod 15°C . Malé srážky spolu se silným vysušujícím větrem a vysokými teplotami měly za následek nedostatek vláhy v některých lokalitách.

V prvních několika dnech **května** ještě pokračovalo na tuto dobu nezvykle teplé počasí, které bylo ukončeno silnou bouřkovou činností. Na mnoha místech padaly spolu s deštěm i kroupy různé velikosti a podle toho je různý i rozsah způsobených škod. Po několikadenním

mírném ochlazení nastoupily teploty připomínající spíše začátek léta. Příchod zmrzlých mužů přinesl další teplotní zlom a po teplotní kulminaci /teploty i nad 30 °C/ došlo k náhlému poklesu teplot. S tímto ochlazením byly spojeny různě intenzivní dešťové srážky. Ochlazení přineslo i přízemní mrazíky a velmi studeného období pak bylo ukončeno 18. května, kdy naměřené minimální teploty těsně nad zemí klesaly v některých lokalitách i pod -7 °C. Do konce měsíce se střídala teplejší a chladnější období. Teplotně i srážkově byl tento měsíc slabě nad dlouhodobým normálem. Stále však přetrvával nedostatek vláhy, který byl umocněn nevhodným druhem srážek /průtrže a kroupy/ a častými vysušujícími větry.

První polovina **června** byla poměrně chladná s dosti vydatnými srážkami. Na některých lokalitách opět došlo ke splavení ornice, především na pozemcích s porosty brambor a kukuřice. Poté se změnil ráz počasí na letní /během těchto dnů překračovaly nejvyšší teploty hranici 30 °C/ a došlo i ke zvýšení bouřkové činnosti s lokálně velmi intenzivními srážkami. Následovalo mírné asi desetidenní ochlazení a až v úplném závěru měsíce došlo k postupnému nárůstu denních i nočních teplot. Celkově byl červen teplotně nadprůměrný a to spolu s velmi nízkým úhrnem srážek /mírně nad 50% dlouhodobého průměru/ výrazně prohloubilo vláhový deficit.

První dekáda **července** byla ve znamení velmi teplého letního počasí doprovázeného poměrně bohatou bouřkovou činností s opět velice rozdílnými srážkami. Z celé oblasti byly hlášeny lokálně přivalové deště, silné větry a ojediněle i kroupy. Pak ale přišlo poměrně výrazné několikadenní ochlazení a teploty nad 20 °C byly spíše výjimkou, stejně tak nejnižší ranní klesaly většinou pod 10 °C. Z některých lokalit byly hlášeny přivalové deště, případně krupobití doprovázené silným větrem. Poškození porostů kroupami bylo zaznamenáno v okresech Svitavy (Vítějeves a Svojanov) a Ústí nad Orlicí (Jehnědí). Poslední týden přinesl oteplení a až do konce měsíce bylo příjemné letní počasí s denními teplotami 25 až 30 °C. Teplotně byl tento měsíc na normálu a srážkově asi 25 % nad normálem.

Srpen navázal na předchozí měsíc a také v jeho průběhu se střídala chladnější období s teplejšími. Ve třetí dekádě dosahovaly teploty tropických hodnot a na mnoha místech byly zaznamenány teplotní rekordy. Tato dekáda přinesla poměrně vydatné deště, ale přesto byl srpen srážkově výrazně pod dlouhodobým průměrem /85%/. Teplotně byl slabě nad normálem.

Září začalo příjemnými teplotami s minimem srážek. Poté došlo dvakrát k několikadennímu mírnému ochlazení doprovázenému srážkami. V nejchladnějších dnech se ranní teploty pohybovaly okolo 5 °C a nejvyšší denní jen mírně překračovaly 10 °C. Na začátku druhé poloviny měsíce byly zaznamenány na většině území přízemní mrazíky. Lokálně se vyskytly i průtrže s kroupami, které poškodily nově oseté plochy – hlášeno z okresů Hradec Králové, Chrudim, Pardubice a Ústí nad Orlicí. Poslední týden září byl ve znamení pěkného počasí s příjemnými teplotami v některých dnech s maximy překračujícími 20 °C.

Začátek **října** pokračoval stejným charakterem počasí jako předcházející měsíc. Pak ale přišlo poměrně výrazné ochlazení a průměrné denní teploty klesaly i pod 10 °C. Vyskytly se i první slabé ranní mrazíky. Po zbytek měsíce se střídala teplejší a chladnější několikadenní období. Tato část přinesla i vydatnější dešťové srážky a výjimečné nebyly ani mlhy. V posledním týdnu došlo vinou přechodu studené fronty k výraznému ochlazení spojenému v celé oblasti se sněžením – ve vyšších polohách napadla několikacentimetrová vrstva mokrého sněhu. Teplotně byl říjen slabě pod dlouhodobým průměrem a úhrny srážek činily 40 až 60 mm, což odpovídá průměru.

Listopad začal příjemnými teplotami a v průběhu celého měsíce byly minusové teploty zaznamenány pouze ojediněle. Jednalo se o několik dnů v polovině měsíce se slabými ranními mrazíky. Další výraznější ochlazení přišlo až na konci listopadu. Teplotně byl tento

Velmi suchý a poměrně teplý listopad umožnil kvalitní dokončení všech podzimních prací. Negativem bylo již tradiční prerůstání porostů řepky a podmínky svědčily i některým škůdcům a chorobám.

OBILNINY

Porosty ozimých obilovin byly značně poškozeny dlouhodobým působením silných mrazů. Rozsah způsobených škod byl ovlivněn především odrůdou a výškou, případně úplnou absencí sněhové pokrývky v kritickém období. V důsledku toho došlo k poškození listů a mnohdy i celých rostlin. V některých případech došlo sice k částečné regeneraci a zlepšení stavu, ale ojediněle bylo nutno přistoupit k likvidaci případně k dosetí nejvíce postižených ploch.

V průběhu března a ještě začátkem dubna trpěla většina porostů výrazným nedostatkem vláhy. V polovině dubna a především pak začátkem května přišly tolik potřebné srážky. V květnu se však vyskytly i poměrně silné přízemní mrazy a způsobily na některých porostech zvýšený výskyt běloklasosti a redukce počtu zrn v klasech. Tento jev byl pozorován především u ozimých ječmenů a výjimečně i u pšenic. Stejně jako v minulých letech byly poměrně často zaznamenány příznaky virových zakrslostí WDV a BYDV. Výskyt virů byl v mnoha případech potvrzen následnou laboratorní analýzou. Díky dostatku vláhy a teplu velice dobře vzešly plochy oseté kukuřicí, ale i ty byly poškozeny květnovými mrazy. V mrazových kotlinách a v údolích řek došlo i k výrazné redukci počtu rostlin.

Bohužel po přidělu vláhy začátkem května nastalo téměř dvouměsíční období s velmi slabými srážkami, což sice omezilo výskyt houbových chorob v porostech obilnin na minimum, ale nedostatek vláhy se začal projevovat i na stavu porostů a to především u jarních ječmenů. Následné srážky bouřkového charakteru měly za následek mimo jiné i časté polehnutí porostů a došlo k nárůstu výskytů houbových chorob.

První polovina žní byla přerušována častými srážkami, vinou kterých bylo nutno část produkce dosoušet a docházelo i ke snížení kvality produkce.

Minimum srážek prodloužilo možnost setí ozimů až do konce listopadu. I přes srážkový deficit byl dostatek vláhy pro vzejití osetých ploch a podařilo se většinu i ošetřit proti plevelům. Bohužel průběh počasí vyhovoval i křískům a vzhledem dostatečným zdrojům infekce viróz, lze očekávat jejich vyšší výskyt v založených porostech.

V porostech a výdrolech podezřelých z výskytu **virových zakrslostí** bylo již na podzim 2011 odebráno 16 vzorků a na jaře 2012 pak dalších 23 vzorků. Celkově tedy bylo v souvislosti s výskytem viróz na jaře 2012 odebráno 39 vzorků; výskyt virových zakrslostí byl laboratorně potvrzen u 26 vzorků. Z pozitivních vzorků bylo 19 vzorků infikováno **virem zakrslosti pšenice (WDV)**, 3 vzorky infikovány **virem žluté zakrslosti ječmene (BYDV)** a 4 vzorky infikovány směsnou infekcí **WDV + BYDV**.

Okresy a katastry s laboratorně ověřenými výskyty virových zakrslostí obilnin:

a) jaro 2012 (primární infekce v nově založených porostech ozimů zjištěné na podzim 2011 + sekundární infekce zjištěné na jaře 2012)

WDV – Havlíčkův Brod (Bohumilice, Kožlí, Lány u Libice, Okrouhlice, Slavíkov), Chrudim (Křižanovice, Orel), Jičín (Cidlina), Náchod (Lhota u Nahořan, Maršov nad Metují, Radešov), Pardubice (Dašice), Rychnov nad Kněžnou (Javornice, Pěčín u Rychnova nad Kněžnou, Rychnov nad Kněžnou), Svitavy (Radiměř), Ústí nad Orlicí (Tisová u Vysokého Mýta, Vysoké Mýto).

BYDV – Náchod (Božanov), Svitavy (Záhrad', Ústí nad Orlicí (Choceň).

Směs WDV + BYDV – Chrudim (Řepníky), Svitavy (Javorník, Strakov), Ústí nad Orlicí (Vysoké Mýto).

b) podzim 2012 (rezervoáry a nový osev)

WDV – Havlíčkův Brod (Golčův Jeníkov), Chrudim (Zderaz), Náchod (Dolany, Žďárky), Svitavy (Opatov), Ústí nad Orlicí (Hrušová, Choceň, Vysoké Mýto).

BYDV – 0

Směs WDV + BYDV – 0

Výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl na jaře 2012 zjišťován ve 39 porostech obilnin, přičemž slabý výskyt byl zaznamenán v 28 % sledovaných porostů, střední a silný výskyt nebyl zjištěn. Od srpna do listopadu 2012 bylo v rezervoárech virových zakrslostí obilnin a v novém osevu ozimých obilnin provedeno sledování ve 20 porostech, přičemž slabý výskyt kříška byl zaznamenán v 36 % sledovaných porostů, střední výskyt v 27 % porostů a silný výskyt v 23 %.

Okresy a katastry s výskytem kříška polního:

a) Jaro 2012

Náchod (Lhota u Nahořan, Maršov nad Metují), Svitavy (Pohora, Záhrad), Ústí nad Orlicí (Česká Rybná, Helvíkovice).

b) Podzim 2012 (rezervoáry a nový osev)

Havlíčkův Brod (Havlíčková Borová, Jitkov, Oudoleň), Jičín (Bystřice, Vidochov), Náchod (Dolany u Jaroměře), Pardubice (Lhota pod Přeloučí, Přelouč, Staré Čivice), Rychnov nad Kněžnou (Rohenice), Svitavy (Javorník u Svitav, Jevíčko-předměstí, Modřec, Opatov v Čechách, Radiměř, Sedliště u Litomyšle, Strakov), Ústí nad Orlicí (Třebovice).

PŠENICE OZIMÁ

Poškození mrazem po zimě bylo pozorováno plošně v celé oblasti a to hlavně u odrůd s nízkým stupněm mrazuvzdornosti a na plochách bez sněhové pokrývky. Problémem také bylo, že mnohdy došlo k vymrznutí pouze větší či menší části pozemku. Jako náhradní plodiny byly použity pšenice jarní, ječmen jarní a v případě pozdějších termínů /květen/ i kukuřice.

První výskyty **černě obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** byly zjištěny v okresech Náchod (Lhota u Nahořan 14.6.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 14.6.). V následujících týdnech přicházela hlášení o výskytech i z ostatních okresů, ale jednalo se o slabá napadení. V průběhu července byly hlášeny střední výskyty z okresů Hradec Králové (Nový Bydžov 18.7.), Jičín (Železnice, Popovice, Vrbice a Horní Lochoy 17.7.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 21.7.).

První hlášení o výskytu **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*)** přišlo z okresu Trutnov (Velké Svatoňovice 24.4.) a následně z okresů Náchod (Lhota u Nahořan 1.6.), Ústí nad Orlicí (Rviště 30.5.) a Jičín (Železnice 14.6.). Střední výskyty byly postupně pozorovány v okresech Náchod (Lhota u Nahořan a Velké Petrovičky 15.6.) a Svitavy (Moravská Třebová 21.7.) a jako silný byl hodnocen výskyt v okrese Jičín (Horní Lochoy 11.7.). Na nově založených porostech byl zjištěn první výskyt této choroby v okresech Náchod (Žernov 26.10.) a Pardubice (Přelouč 24.10.).

První příznaky choroby pat stébel – **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** a **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Gibberella* spp.)** byly zaznamenány v okresech Svitavy (Zahrad 19.4.) a Jičín (Rohoznice 24.4.).

V okrese Chrudim (České Lhotice 10.3.) byla pozorována na starých listech přetrvávající infekce **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**. Koncem března byl střední výskyt

zaznamenán v okrese Náchod (Říkov, Jesenice a Nahořany 23.3.). V ostatních okresech byly výskyty pouze slabé. Až do poloviny května zůstávala intenzita této choroby slabá a přetrvávala převážně na spodních patrech rostlin. První hlášení o silných výskytech přišla z okresů Havlíčkův Brod (Kámen 9.5.) a Ústí nad Orlicí (Kameničná 10.5.). a současně prakticky v celé oblasti byl zaznamenán pozvolný postup choroby do vyšších pater porostu. V následujícím období zůstávaly slabé, pouze výjimečně střední výskyty a při včasné aplikaci fungicidního přípravku nedocházelo k výraznému nárůstu. Napadení praporcového listu bylo pozorováno pouze výjimečně /exponované lokality nebo nedostatečná fungicidní ochrana/ a první výskyt v klasech byl zaznamenán v okrese Žďár nad Sázavou (Nové Sady 21.6.). Na nově založených porostech byly zjištěny první slabé výskyty v okrese Pardubice (Přelouč 24.10.) a lokálně až střední výskyty i v okrese Svitavy.

Z okresu Svitavy (Oldřiš 10.5.) byly hlášeny první výskyty **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)**. Následně byly zjištěny první výskyty i v okresech Chrudim (České Lhotice 15.5. a Medlešice 16.5.), Náchod (Lhota u Nahořan 15.5.) a Žďár nad Sázavou (Dolní Heřmanice 31.5.).

První výskyty **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** byly pozorovány v okresech Náchod (Velká Jesenice 27.3.) a Pardubice (Škudly 28.3.). Postupně byly hlášeny i první výskyty z okresů Chrudim (České Lhotice 12.4.), Jičín (Rohoznice 11.4.), Svitavy (Litomyšl 25.4.) a Rychnov nad Kněžnou (Petrovice 27.4.). V průběhu celé vegetace byly výskyty této choroby hodnoceny maximálně jako střední, pouze v okrese Trutnov (Velké Svatoňovice 15.6.) bylo napadení hodnoceno jako silné.

Vzhledem k minimální a krátkodobě ležící sněhové pokrývce, pozdější fázi vývoje a značnému poškození listů byly zaznamenány pouze ojedinělé slabé výskyty sněžné plísnovitosti obilnin (*Monographella nivalis*) - např. v okresech Svitavy a Ústí nad Orlicí.

Výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** byl poprvé zjištěn v okresech Pardubice (Škudly 18.4.) a Chrudim (České Lhotice 30.4.) a to v intenzitě slabé, následně v okrese Jičín (Popovice a Železnice 3.5.) již v intenzitě střední. Na lokalitě v okrese Pardubice (Škudly 14.6.) bylo zaznamenáno napadení praporcového listu. Výskyt choroby v klasech byl pozorován nejdříve v okrese Žďár nad Sázavou (Měřín 3.7.) a Pardubice (Škudly 12.7.).

První pouze slabé napadení porostu **stéblolamem pšenice (*Oculimacula yallundae*)** bylo zjištěno v polovině července v okrese Chrudim (České Lhotice 18.7.).

V polovině června byl v okrese Ústí nad Orlicí (Voděradý 14.6.) pozorován první výskyt běloklasosti způsobené **růžováním klasů pšenice (*Fusarium spp.*)**. V období 18. - 30.6. byly zaregistrovány první výskyty této choroby i v okresech Chrudim (České Lhotice a Třebířichy), Jičín (Železnice a Popovice) a Žďár nad Sázavou (Nové Sady). Ke zvýšení intenzity napadení na střední výskyty docházelo jen sporadicky.

Okresy a katastry s laboratorně ověřenými výskyty původců snětivostí pšenice ozimé:

- a) **Tilletia caries** – Jičín (Železnice), Svitavy (Svitavy)
- b) **Tilletia controversa** – Ústí nad Orlicí (Velká Skrovnice)
- c) **T. caries + T. controversa** – Svitavy (Bělá nad Svitavou)
- d) **T. laevis** – Rychnov nad Kněžnou (Rohenice)

První výskyty nymf **kyjatyk osení (*Sitobion avenae*)** byly zjištěny při smýkání v okrese Jičín (Rohoznice 10.5.).

V okresech Náchod (Lhota a Ratibořice 9.5.), Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 8.5.), Chrudim (České Lhotice 23.5.) a Ústí nad Orlicí (Choceň a Skrovnice 22.5.) byl zaznamenán první výskyt **kyjaty travní (*Metopolophium dirhodum*)**. Hlášení o středním výskytu přišlo pouze z okresu Jičín (Železnice 6.6., Popovice a Vrbice 31.5.).

První výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** v porostech pšenice ozimé byly pozorovány v okresech Chrudim (České Lhotice 14.5.), Náchod (Lhota u Nahořan 15.5.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 18.5.). Poprvé byla zjištěna její přítomnost v klasech v okresech Jičín (Rohoznice 14.6.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 12.6.). Po celou dobu vegetace byly zaznamenány maximálně střední výskyty.

Ve stejný den byly pozorovány první výskyty dospělců **kohoutků (*Oulema spp.*)** v okresech Chrudim (Závratec 11.4.) a Jičín (Rohoznice 11.4.) a postupně i v ostatních. První výskyty jejich vajíček byly zaznamenány v okresech Náchod (Velká Jesenice a Lhota u Nahořan 27.4.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 27.4.). Při smýkání byly zjištěny silné výskyty dospělců v okresech Jičín lokalita (Železnice 107 ks na 100 smyků 3.5.) a Svitavy (lokality Ostrý Kámen 105 ks a Záhrad 72 ks na 100 smyků 4.5.). Z okresu Svitavy (Záhrad 10.5.) byl také hlášen první nález larev a další následovaly z okresů Chrudim (Medlešice 16.5.), Náchod (Nové Město nad Metují 15.5.), Pardubice (Škudly 15.5.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 18.5.).

První slabé výskyty larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byly zjištěny v okresech Náchod (Lhota u Nahořan 1.6.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 1.6.), střední v okrese Ústí nad Orlicí (lokalita Bučina 7.6.).

V okrese Chrudim (Třebřichy 28.6.) byl zaznamenán střední výskyt hálek **bejlomorky sedlové (*Haplodiplosis marginata*)** na stéblech.

V okresech Jičín (Popovice 7.5.), Náchod (Ratibořice 9.5.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 8.5.) byly zaznamenány výskyty **třásněnky pšeničné (*Limothrips cerealium*)**

První výskyty larev **zelenušky žlutopásé (*Chlorops pumilionis*)** byly zjištěny v okrese Jičín (Popovice 17.4.).

V průběhu listopadu bylo zjištěno ohniskovitě až silné poškození vzcházejících porostů **slimáčky (*Deroceras spp.*)** v okresech Pardubice (Ostřetín) a Ústí nad Orlicí (Velká Skrovnice).

V okrese Chrudim bylo zjištěno silné poškození (odhadem 50%) porostu **prasetem divokým (*Sus scrofa*)** na lokalitě Bošov.

JEČMEN OZIMÝ

Poškození mrazem bylo až na výjimky plošné v celé oblasti hlavně u odrůd s nízkým stupněm mrazuvzdornosti. Situace byla znatelně horší na pozemcích zamokřených a na těžkých půdách. Porosty byly všeobecně žluté, v lepším případě žlutozelené. I když proběhla částečně úspěšná regenerace bylo nutno některé plochy dosít nebo zcela zaorat.

Z okresu Ústí nad Orlicí (Vysoké Mýto 28.3.) byl hlášen slabý výskyt **černání kořenů a báze stébel obilnin (*Geumannomyces graminis*)**.

První výskyt **hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*)** byl zaznamenán v okrese Náchod (Bohuslavice 14.6.) a ve stejném okrese (Josefov) byla její přítomnost zjištěna v průběhu října i na nově založených porostech.

První výskyty **obecné krčkové a kořenové hniloby ječmene (*Fusarium spp.*)** na bázích listů byly zaznamenány v okresech Pardubice (Valy 18.4.) a Chrudim (Dřevíkov 19.4.).

Na jaře byla zjištěna přetrvávající infekce **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** nejprve v okresech Chrudim (Dřevíkov 12.4.), Jičín (Slatiny a Vitíněves 11.4.) a Trutnov (Bílé Poličany 10.4.). Dále přetrvávaly v celé oblasti výskyty slabé, pouze v okrese Rychnov nad Kněžnou (Bílý Újezd 3.5.) byl výskyt vyhodnocen jako silný. V okresech Ústí nad Orlicí a Žďár nad Sázavou byl v průběhu května na některých lokalitách zaznamenán nástup polní rezistence k této chorobě.

První výskyty **prašné snětivosti ječmene (*Ustilago nuda f.sp. hordei*)** byly pozorovány v okresech Náchod (Martínkovice 25.5.), Havlíčkův Brod (Krásná Hora 30.5.) a Žďár nad Sázavou (Veselíčko 31.5.).

První výskyt **sítovitě skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byl zaznamenán v okrese Náchod (Velká Ves – Otovice 11.4.), následně pak v okresech Chrudim (Dřevíkov 19.4.), Jičín (Vitíněves 25.4.) a Svitavy (Radiměř 27.4.). V průběhu celé vegetace nedosáhly výskyty této choroby výraznějšího rozsahu.

První zprávy o slabých výskytech **spály ječmene (*Rhychosporium secalis*)** přišly v průběhu dubna z okresů Chrudim (Dřevíkov 12.4.), Jičín (Slatiny a Vitíněves 11.4.), Pardubice (Valy 10.4.) a Trutnov (Bílé Poličany 10.4.). Silné výskyty této choroby nebyly do sklizně zjištěny. Postupně docházelo k rozvoji choroby a bylo hlášeno napadení praporcových listů v okresech Chrudim (Dřevíkov 14.6.) a Pardubice (Valy 13.6.). První výskyt v klasech byl zjištěn v okrese Chrudim (Dřevíkov 21.6.). Intenzita výskytu dosáhla středního stupně jen výjimečně.

Po skončení zimy byl zaznamenán lokálně slabý výskyt **tyfulové plísňovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)** v okrese Hradec Králové a Ústí nad Orlicí (Horní Černůtky). Na Pardubicku (Valy 4.4.) byl zjištěn střední výskyt.

Silné výskyty **kříska polního (*Psammotettix alienus*)** byly zjištěny v okresech Havlíčkův Brod (Ledeč nad Sázavou 3.10.), Pardubice (Lhota pod Přeloučí 4.10.) a Svitavy (Modřec a Radiměř 17. a 22.10.).

Výskyty **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** byly poprvé zjištěny v okresech Jičín (Vitíněves 8.5.) a Rychnov nad Kněžnou (České Meziříčí 9.5.). Střední výskyty byly zaznamenány v okresech Havlíčkův Brod (Horní Krupá 31.5.) a Jičín (Vitíněves 30.5.).

První výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** byly zaznamenány v okrese Pardubice (Valy 9.5.). Poté pokračoval pozvolný nárůst výskytu a jako střední bylo hodnoceno napadení v okresech Jičín (Vitíněves 29.5.) a Trutnov (Bílé Poličany 31.5.).

První výskyty dospělců **kohoutků (*Oulema sp.*)** byly hlášeny z okresů Rychnov nad Kněžnou (České Meziříčí 17.4.), Ústí nad Orlicí (Vysoké Mýto 17.4.) a Jičín (Vitíněves 18.4.), kde již byla zjištěna i vajíčka. Nadále zůstávaly výskyty dospělců maximálně střední. V okrese Ústí nad Orlicí (Řepníky 30.5.) byl zaznamenán silný výskyt larev.

První miny způsobené žírem larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byly pozorovány v okrese Trutnov (Havlovice 24.4.). V klasech byl tento škůdce poprvé zjištěn v okrese Jičín (Vitiněves 6.6.).

V okrese Pardubice (Valy 15.5.) byl zjištěn silný výskyt **třásněnek (*Thysanoptera*)** a známky po jejich sání byly pozorovány i v okrese Ústí nad Orlicí (Újezd u Chocně a Setínka 15.5.).

JEČMEN JARNÍ

Nejprve byl střední výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** zaznamenán v okrese Jičín (Slatina 2.5.) a později i v okrese Svitavy (Litomyšl 4.7.). V té době již byla choroba zjištěna v okrese Jičín (Slatina 7.6.) i na praporcových listech a výskyt byl hodnocen jako silný.

První výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na vzešlých porostech byl postupně hlášen z okresů Havlíčkův Brod (Petrkov 23.4.), Chrudim (Bor u Chroustovic 25.4.), Rychnov nad Kněžnou (České Meziříčí a Týniště nad Orlicí 3.5.) a Ústí nad Orlicí (Helvíkovice 4.5.). V okresech Havlíčkův Brod (Petrkov 30.5.) a Svitavy (Litomyšl 29.5.) bylo napadení porostů touto chorobou vyhodnoceno jako střední, v okrese Chrudim (Bor u Chroustovic 7.6.) jako silné.

Na plochách s opakovaným výsevem ječmene jarního byly v okrese Havlíčkův Brod (Věžnice 21.5.) zjištěny lokálně až silné výskyty **spály ječmene (*Rhychosporium secalis*)**.

První výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** byly zjištěny v okresech Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 18.5.), Ústí nad Orlicí (Dlouhoňovice 17.5.) a Pardubice (Staré Čívce 23.5.). V okrese Jičín (Slatiny 14.6.) byl pozorován silný výskyt a v okrese Rychnov nad Kněžnou (Štěpánovsko 22.6.) byl zjištěn střední výskyt této mšice a byla zaznamenána i její přítomnost v klasech.

První příznaky poškození klasů **obalečem obilním (*Cnephasia pumicana*)** byly pozorovány v okrese Trutnov (Havlovice 14.6.).

Od začátku května byly především z teplejších okresů oblasti – Hradec Králové, Chrudim, Pardubice hlášeny pouze slabé výskyty **kohoutků (*Oulema sp.*)**. Střední výskyty byly zaznamenány v okrese Chrudim (Trhová Kamenice 30.5.). V okrese Svitavy (Městečko Trnávka 5.6.) muselo být z důvodu silného výskytu larev ošetřeno asi 100 ha porostů.

Zvýšený výskyt min s larvami **vrtalky ječné (*Agromyza megalopsis*)** byl zaznamenán v okrese Pardubice (Škudly 28.6.).

OVES

Silný výskyt larev **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** byl zjištěn v okrese Jičín (Pecka 7.6.).

Značné poškození porostů ovsa nahého v okrese Havlíčkův Brod (Česká Bělá, Kyjov a Jilemník 20.7.) bylo způsobeno **třásněnkami (*Thysanoptera*)**.

KUKUŘICE SETÁ

V okresech Jičín (Doubravice 16.8.) a Pardubice (Urbanice 17.10.) byly zjištěny na okrajích pozemků zvýšené výskyty **bílorůžové hniloby obilek kukuřice (*Fusarium spp.*)** – jednalo se především o palice poškozené žírem **lesknáčka čtyřskvrnného (*Glischrochilus quadripunctatus*)**.

První pouze slabé výskyty **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** byly postupně zjištěny v okresech Ústí nad Orlicí (Vračovice 30.5.), Jičín (Popovice 4.7.) a Hradec Králové (Dobřenice 18.7.). Později byly hlášeny pouze lokální a slabé výskyty i z okresů Havlíčkův Brod (Sázavka 16.8.) a Náchod (Dolsko 5.9.).

Střední výskyt **rizivosti kukuřice (*Puccinia sorghi*)** byl zjištěn v okrese Náchod (Bohuslavice, Dolsko a Nahořany 21.8.) a lokálně až silný v okrese Ústí nad Orlicí (Líšnice 21.8.).

Ke dni 20.6. byly nainstalovány po celé oblasti feromonové lapáky za účelem monitorování výskytu **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica vngifera*)**. Do zóny kontinuálního šíření byly v naší oblasti zařazeny okresy Havlíčkův Brod, Chrudim, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Svitavy, Ústí nad Orlicí a Žďár nad Sázavou. Zbývající okresy – Hradec Králové, Náchod, Pardubice a Trutnov byly zařazeny do nárazníkového pásma. Veškeré informace o údajích z monitoringu tohoto škůdce jsou v následující tabulce.

Výsledky monitoringu bázlivce kukuřičného OBO Havlíčkův Brod v roce 2012

Okres	Katastr	Datum prvního výskytu bázlivce na pozorovacím bodě	Celkový počet brouků zachycených na pozorovacím bodě
Havlíčkův Brod	Ledeč nad Sázavou	30.7.	79
	Lípa	26.7.	15
Hradec Králové	Hubíles	22.8.	8
	Dohalice	31.8.	1
	Praskačka	26.7.	18
	Zábědov	2.8.	13
	Obědovice	31.8.	1
Chrudim	Pokřikov	9.7.	85
	Medlešice	6.8.	6
Jičín	Slatiny	18.7.	4
Náchod	Žernov u České Skalice	26.7.	11
	Nahořany nad Metují	26.7.	4
	Nahořany nad Metují	26.7.	5
	Bohuslavice nad Metují	26.7.	9
Pardubice	Starý Mateřov	10.7.	51
	Kostěnice	27.8.	4
	Urbanice	18.7.	380
	Trnávka	11.7.	316
Rychnov nad Kn.	Slemeno	20.7.	412
Svitavy	Lány u Litomyšle	11.7.	54
	Hradec nad Svitavou	11.7.	66
Trutnov	Havlovice	23.8.	4
	Dvůr Králové n. L.	15.8.	1
	Velké Svatoňovice	8.8.	48
Ústí nad Orlicí	Svařeň	10.7.	326
	Choceň	10.7.	576
Žďár nad Sázavou	Milíkov	27.8.	6

První výskyty v nárazníkové zóně byly zjištěny a potvrzeny v okresech Hradec Králové (Praskačka 26.7.), Pardubice (Starý Mateřov 10.7. a Trnávka 11.7.) a Náchod (Žernov u České, Skalice Nahořany nad Metují a Bohuslavice nad Metují 26.7.).

Poslední úlovky ve feromonových lapácích byly zaznamenány na pozorovacích bodech v okrese Pardubice (Starý Mateřov 26.9. a Urbanice 9.10.).

První dospělci **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** byli zjištěni mezi úlovky světelného lapače v Holovousích /okres Jičín/ 13.6. Jeho housenky byly poprvé zjištěny ve stoncích v okrese Hradec Králové (Sedlice 1.8.) a následně i v okresech Náchod (Nahořany 9.8.), Pardubice (Trnávka 7.8.) a Ústí nad Orlicí (Tisová 16.8.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ

Poškození mrazem mělo za následek zaorání 20 ha hrachu ozimé formy v okrese Hradec Králové (Písek). Vliv sněhové pokrývky lze názorně dokumentovat na přezimování ozimého hrachu, který byl zaset v okrese Svitavy na 2 střediscích po 20 ha. Zatímco u obce Pohodlí v 410 m n. m. nezbyla jediná rostlinka, u obce Kamenná Horka v 500 m n. m. byla redukce počtu rostlin minimální.

První výskyt **mykoferelové hnědé strupovitosti hrachové (*Mycosphaerella pinodes*)** byl zaznamenán v okrese Pardubice (Starý Mateřov 3.7.) a jako střední byl hodnocen její výskyt v okrese Náchod (Spy 29.6.).

První výskyt **strupovitost hrachu (*Ascochyta pisi*)** na listech byl zjištěn v okrese Chrudim (Lukavice 14.5.) a v následujících týdnech došlo k rozšíření choroby na lusky a dosáhlo střední intenzity (2.7.). Na luscích byla tato choroba zjištěna i v okrese Žďár nad Sázavou (Nová Ves 18.7.).

První výskyt **třásněnek (*Thysanoptera spp.*)** v květních poupatech byl pozorován v okrese Jičín (Milíčeves 7.6.).

Hlášení o prvních výskytech **kyjaty hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** přicházela postupně z okresů Chrudim (Lukavice 10.5.), Pardubice (Starý Mateřov 9.5.), Havlíčkův Brod (Maleč 15.5.), Náchod (Nové Město nad Metují 15.5.) a Ústí nad Orlicí (Svatý Jiří 16.5.). Poměrně rychlý nárůst škůdce dokládaly zprávy o silných výskytech z okresů Ústí nad Orlicí (Bučina a Libecina 6.6.), Jičín (Milíčeves 6.6.), Náchod (Nové Město nad Metují – Krčín 7.6.), Trutnov (Velké Svatoňovice 6.6.) a Žďár nad Sázavou (Nová Ves u Nového Města a Tasov 8.6.).

První slabý výskyt **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)** byl hlášen začátkem května z okresu Chrudim (Lukavice 11.4.) a během vegetace zůstávaly jeho výskyty slabé po celé sledované oblasti.

Koncem května začala postupně přicházet hlášení o úlovcích **obaleče hrachového (*Laspeyresia rusticella*)** ve feromonových lapácích z okresů Jičín (Milíčeves 24.5.), Svitavy (Mikuleč 30.5.) a Chrudim (Lukavice – Kunčín 11.6.).

BOB OBECNÝ

První slabý výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou (České Meziříčí 18.5.) a ve stejném okrese (Rohenice 12.6.) byl zjištěn výskyt silný.

OLEJNINY

Zdravotní stav porostů řepky ozimé a maku ozimého po zimě vykazoval značné rozdíly nejen v jednotlivých regionech, ale i v rámci jednotlivých honů. Kromě sněhové pokrývky jej ovlivňovala i vývojová fáze rostlin. V místech, kde udeřily silné mrazy „na holo“, byla situace o poznání horší. V důsledku holomrazů došlo lokálně i k podstatné redukci počtu rostlin. Většina porostů však dobře zregenerovala. Lokální krupobití na přelomu dubna a května poškodila porosty řepky ozimých v okresech Havlíčkův Brod (Pohled a Sázavka), Chrudim (Jeníkov), Pardubice (Hrobice, Němčice a Opatovice nad Labem) a Žďár nad Sázavou (Záblatí). Na Pardubicku došlo i k poškození vzešlé slunečnice (Staré Hradiště a Srch). Po prudkých deštích bylo nutno z důvodu splavení části pozemku provést dosetí cca 15 ha máku na lokalitě Bohumilice v okrese Havlíčkův Brod.

ŘEPKA OZIMÁ

Poškození mrazem mělo za následek především u přerostlých porostů a na pozemcích bez sněhu odumření listů, ale srdíčka rostlin zůstávala většinou životaschopná. V okresech Chrudim (Bylany a Doly u Skutče) a Hradec Králové (Mokrovousy, Mžany a Sadová) bylo zjištěno i poškození kořene a kořenového krčku, které se projevilo při rozkrojení zahnědnutím cévních svazků. Na většině postižených ploch došlo sice k redukci rostlin, na některých mráz poškodil růstové vrcholy nebo kořeny, ale vzhledem k problémům s výběrem náhradní plodiny a také z ekonomických důvodů bylo k zaorávkám přistoupeno pouze v nejhorších případech. Přesto bylo v celé oblasti zaoráno několik stovek hektarů. V polovině dubna došlo v okresech Havlíčkův Brod (Kochánov), Chrudim (Švihov, Otradov, Krouna a Raná), Náchod (Opočno), Svitavy (Vendolí) a Ústí nad Orlicí (Slatina u Vysokého Mýta) k poškození stonků (rozprasky a deformace) a květů s rozdílným rozsahem.

První výskyt **alternariové skvrnitosti brukvovitých (*Alternaria brassicae*)** na listech byl pozorován v okrese Chrudim (Švihov 9.5.). Na poškozených luscích byla tato choroba zjištěna v okresech Náchod (Říkov 14.6.), Pardubice (Přelouč 14.6.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice a Ještětice 14.6.). Střední, lokálně až silné výskyty na šešulích byly hlášeny z okresů Hradec Králové (Nový Bydžov 17.7.), Chrudim (Švihov 18.7.), Rychnov nad Kněžnou (Skršice 17.7.) a Trutnov (Bílé Poličany 20.7.).

První hlášení o slabém výskytu **bílé hniloby řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na bázích stonků přišla postupně z okresů Žďár nad Sázavou (Ruda 14.6.), Chrudim (Švihov 20.6.), Náchod (Maršov 21.6.) a Trutnov (Bílé Poličany 19.6.). Pouze v okresech Chrudim (Švihov 29.6.) a Jičín (Běchary, Ohařice a Popovice 29.6.) byly zjištěny výskyty lokálně až střední. Při monitoringu po sklizni byl zjištěn její silný výskyt v okresech Jičín (Stará Paka – Zápříčnice) a Trutnov (Bílé Poličany). Střední výskyt byl pozorován v okrese Chrudim (Švihov).

První výskyty skvrn s piknidami **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** na listech byly zjištěny v okrese Jičín (Brdo 11.4.). Jeho přítomnost na spodních listových patrech byla hlášena z okresů Jičín (Stará Paka 30.5.) a Trutnov (Bílé Poličany 31.5.). Napadení stonků bylo zjištěno v okresech Chrudim (Švihov 7.6.), Žďár nad Sázavou (Ruda 14.6.), Trutnov (Bílé Poličany 19.6.) a Pardubice (Přelouč 18.7.). Na nově založených porostech byly plošně zaznamenány pouze slabé výskyty této choroby, v okrese Náchod (Rasošky 29.11.) pak výskyt střední.

Byly zjištěny další lokality zamořené **nádorovitostí kořenů brukvovitých (*Plasmodiophora brassicae*)** - Hradec Králové (Libčany a Hvozdnice), Žďár nad Sázavou (Křižanov), Trutnov (Chroustov) a Ústí nad Orlicí (Velká Skrovnice a Nové Hradky – Dudychov).

První příznaky napadení listů **padlím brukvovitých (*Erysipha cruciferarum*)** byly pozorovány v okrese Pardubice (Přelouč 21.6.).

Z okresů Náchod (Maršov 17.4.) a Chrudim (Švihov 14.5.) byly hlášeny první výskyty **plísňě brukvovitých (*Hyaloperonospora parasitica*)**. Lokálně až střední výskyty byly pozorovány na Svitavsku (Kamenná Horka 21.6.).

První výskyty **šedé plísnovitosti brukvovitých (*Botrytis cinerea*)** byly hlášeny z okresů Chrudim (Švihov 22.5.) a Svitavy (Kamenná Horka 31.5.). Po té přicházela z celé oblasti hlášení o slabých, sporadických výskytech.

První výskyt **verticiliového vadnutí řepky (*Verticillium spp.*)** byl hlášen z okresu Chrudim (Švihov 3.7.).

První výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** byly hlášeny z okresů Havlíčkův Brod (Poděbáby a Krásná Hora 31.5.), Jičín (Bílé Poličany 30.5.) a Ústí nad Orlicí (Jehnědí 29.5.). Vyrůstající počty kolonií byly následně hlášeny ze všech okresů, v okresech Svitavy (Sebranice 20.6.) a Trutnov (Bílé Poličany 20.6.) byly zjištěny výskyty střední. Při monitoringu v nově založených porostech byl zjištěn silný výskyt v okrese Svitavy (Litomyšl 15.10.).

Již v druhé polovině března byly v Mörickeho miskách zaznamenány první úlovky **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** - okresy Jičín (Libáň 19.3.), Turnov (Bílé Poličany 21.3.), Pardubice (Přelouč 26.3.), Náchod (Říkov 27.3.), Žďár nad Sázavou (30.3.) a Rychnov nad Kněžnou (Rohenice 30.3.). Po té pokračoval slabý nálet v celé oblasti až do druhé poloviny dubna, kdy přišla první hlášení o středních výskytech v okresech Jičín (Kopidlno a Stará Paka 27.4.), Trutnov (Bílé Poličany 27.4.) a Ústí nad Orlicí (Kunvald a Lanškroun 25.4.). V následujícím týdnu došlo sice k výraznému zvýšení intenzity náletu, ale silné výskyty byly pozorovány pouze na okrajích pozemků a v neošetřených porostech.

Imága **dřepčíka olejkového (*Psylliodes chrysocephala*)** byla poprvé zaznamenána v okresech Žďár nad Sázavou (Řečice nad Bobrůvkou 26.3.), Trutnov (Bílé Poličany 10.4.) a Jičín (Radim, Slatiny, Libáň a Kovač 10.4.). Na nově založených porostech byl tento škůdce pozorován poprvé v okresech Chrudim (Podlíšťany 17.9.), Pardubice (Staré Čívce 20.9.), Rychnov nad Kněžnou (Králova Lhota 14.9.) a Ústí nad Orlicí (Brteč 12.9.). Lokálně až střední výskyty byly zjištěny v okresech Rychnov nad Kněžnou (Králova Lhota 17.10), Trutnov (Chroustov 12.10.) a Ústí nad Orlicí (Koldín 11.10.).

Již v polovině března byly zaznamenány první výskyty **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*)** a **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** v okresech Pardubice (Lhota pod Přeloučí 17.3.), Havlíčkův Brod (Kožlí 18.3.), Ústí nad Orlicí (Luková, Řepníky, Slatina, Seč a Kameničná 18.3.) a Jičín (Radim 18.3.). V okrese Svitavy bylo na lokalitě Záhrad dne 29.3. pozorováno kladení vajíček tímto škůdcem.

První výskyt **krytonosce šesulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** byl pozorován v okrese Trutnov (Bílé Poličany 11.4.) a po té následovaly další okresy. Výskyty byly s výjimkou okrajů pozemků slabé a lokálně střední byly hlášeny pouze z okresů Náchod (Maršov a Křínice 23.5.) a Žďár nad Sázavou (Ruda, Měřín a Velká Losenice 24.5.).

Požerky způsobené housenkami **osenice polní (*Agrotis segetum*)** byly pozorovány v okrese Jičín (Běchary 19.10.).

Pouze slabé výskyty housenic **pílatky řepkové (*Athalia rosae*)** byly zaznamenány v okresech Pardubice (Staré Čívce 25.10.), Rychnov nad Kněžnou (Králova Lhota 17.10.) a Náchod (Stolín 16.11.).

Začátkem května přišla první hlášení o výskytech imag **bejlo morky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** z okresů Chrudim (Švihov 3.5.), Jičín (Bílé Poličany), Náchod (Nové Město nad Metují 3.5.), Rychnov nad Kněžnou (Skršice 4.5.) a Trutnov (Bílé Poličany 3.5.). Během několika dní byl pozorován jejich výskyt i v ostatních okresech sledované oblasti. V okresech Havlíčkův Brod (Skrýje 14.5.), Pardubice (Přelouč 15.5.) a Ústí nad Orlicí (Kameničná a Luková 17.5.) byl již pozorován první výskyt larev. Intenzita napadení byla většinou slabá s výjimkou okrajů porostů, případně neošetřovaných ploch.

I když byly hlášeny pouze slabé výskyty **slimáčka (*Deroceras* spp.)** a to v okresech Havlíčkův Brod (Česká Bělá, Krucemburk a Ledeč nad Sázavou), Jičín (Sobotka) a Svitavy (Hradec nad Svitavou a Litomyšl), přistoupili někteří pěstitelé k aplikaci moluskocidů na okrajích pozemků.

Při jarním monitoringu **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly zjištěny lokálně střední výskyty v okresech Jičín (Bílé Poličany), Havlíčkův Brod (Skrýje) a Ústí nad Orlicí (Žamberk). V okresech Rychnov nad Kněžnou (Slatina nad Zdobnicí) a Svitavy (Bělá nad Svitavou a Zahrad) byl pozorován lokálně až silný výskyt především na okrajích pozemků. Při podzimních odpočtech obsazenosti nor byly zjištěny lokálně střední výskyty pouze v okrese Svitavy (Čistá u Litomyšle a Pomezí). Jednalo se o porosty založené na pozemcích bez hluboké orby a i v ostatních okresech byl při použití těchto technologií pozorován zvýšený výskyt tohoto škůdce

Začátkem dubna bylo pozorováno silné zaplevelení pozemku o výměře cca 20 ha v okrese Havlíčkův Brod (Okrouhlička) především **heřmánky (*Matricaria*) a violkou rolní (*Viola arvensis*)**. Lokálně silně zaplevelený porost především **rozrazillem (*Veronica* spp.)** byl koncem dubna v okrese Trutnov (Velké Svatoňovice).

MÁK SETÝ

První výskyty **pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*)** byly zjištěny v okresech Žďár nad Sázavou (Kozlov 15.6.) a Svitavy (Vendolí 20.6.). V průběhu vegetace byl zaznamenán silný výskyt v okrese Chrudim (Bor u Chroustovic 29.6.) a střední v okresech Ústí nad Orlicí (Šňakov, Brteč a Džbánov 17.7.) a Jičín (Milovice 1.8.).

První a hned silný výskyt **plísňě máku (*Peronospora arborescens*)** byl zjištěn v okrese Ústí nad Orlicí (Šňakov 10.5.). Další, ale pouze slabé výskyty byly pozorovány v okresech Jičín (Milovice 15.5.) a Svitavy (Vendolí 12.6.).

Značný úbytek rostlin, lokálně až 50%, způsobený **kořenovou spálou máku (*Pythium*, *Dendryphon*, *Alternaria*, *Rhizoctonia solani*, *Pleospora papaveracea* aj.)** byl pozorován v okrese Havlíčkův Brod (Kožlí 28.5.).

První a hned silné výskyty **mšice makové (*Aphis farae*)** byly zjištěny v porostech v okresech Jičín (Milovice 10.5.) a Ústí nad Orlicí (Brteč 10.5.). Hlášení o prvních výskytech následovala z okresů Havlíčkův Brod (Kožlí 25.5.) a Žďár nad Sázavou (Trhovnice 22.5.). Po celou dobu vegetace přetrvávaly silné výskyty v okrese Jičín (Milovice a Nemyčevy 15.5. a 14.6.). Střední výskyty byly pozorovány také v porostech v okrese Chrudim (Bor u Chroustovic 8.6.) a Svitavy (Vendolí 20.6.).

První, lokálně až střední výskyt **krytonosce kořenového (*Stenocarus fuliginosus*)** byl hlášen z okresu Chrudim (Bor u Chroustovic 30.4.). Velmi slabé výskyty společně s pozerky na listech byly pozorovány i v dalších okresech. Lokálně až silný výskyt larev na kořenech rostlin byl zjištěn v okresech Jičín (Milovice 29.5.) a Svitavy (Příluky 7.6.).

SLUNEČNICE

První výskyt **bílé hniloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl pozorován v okrese Pardubice (Barchov 10.7.) na bázích stonků a na listech a již 30.7. bylo na této lokalitě pozorováno rozšíření i na listy a úbory - střední napadení.

První výskyt **mšice slívové (*Brachycaudus helichrysi*)** byl pozorován v okrese Pardubice (Barchov 20.6.) a během velmi krátké doby došlo k nárůstu počtu mšic a již 29.6. je výskyt hodnocen jako silný.

OKOPANINY

U brambor došlo k nemalým škodám vlivem přívalových dešťů. Bylo hlášeno odplavení ornice včetně vysázené sadby v okresech Havlíčkův Brod (Herálec, Kožlí, Stříbrné Hory a Věž), Hradec Králové (Hněvčoves), Svitavy (Polička) a Žďár nad Sázavou. Došlo i k zaplavení ploch se vzcházející cukrovkou. Postiženy byly především okresy Hradec Králové (Nový Bydžov, Smidary, Soběstice a Dohalice celkem více než 200 ha) a Pardubice (Hrobice, Němčice a Opatovice nad Labem celkem cca 110 ha). Při květnových mrazích byly vzešlé porosty brambor v celé oblasti buď silně poškozeny, nebo zcela zdecimovány mrazem. Postiženy byly i vzcházející plochy cukrovky a například na lokalitě Skryje v okrese Havlíčkův Brod byl zaznamenán asi 25% výpadek v počtu rostlin způsobený zřejmě suchem a chladem v době vzcházení.

BRAMBOR OBECNÝ

Zvýšené výskyty **bakteriálního černání stonku a měkké hniloby hlíz bramboru (*Pectobacterium atrosepticum*)** byly zjištěny v okresech Havlíčkův Brod (Tis 15.6.), Jičín (Žeretice 12.6.) a Chrudim (Tuněchody - Mnětice 20.6.). Při vyšších výskytech byly odebrány vzorky rostlin pro zjištění původce choroby – stejné příznaky jsou i při napadení rostliny patogenem ***Dickeya* sp. (*Dickeya solani*)**.

První příznaky **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** byly pozorovány v okrese Havlíčkův Brod (Okrouhlice 14.6.). Následně byly první výskyty hlášeny z okresů Chrudim (Tuněchody – Mnětice 20.6.), Jičín (Miletín 20.6.), Svitavy (Litomyšl a Osík 19.6.), Rychnov nad Kněžnou (Častolovice a Týniště nad Orlicí 21.6.) a Žďár nad Sázavou (Světnov 21.6.). Díky důsledné fungicidní ochraně na produkčních plochách zůstávaly výskyty většinou slabé. Silné výskyty byly pozorovány pouze výjimečně, a to na zahrádkách a u malopěstitelů. Silný výskyt této choroby byl v závěru vegetace zjištěn na pozorovacím bodě v okrese Pardubice (Sovolusky 16.8.). Větší výskyty na hlízách nebyly zaznamenány.

Již koncem května byl v sací pasti v okrese Havlíčkův Brod (Lípa) zaznamenán první úlovek **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)**. V Lambersových miskách byl její první záchyt pozorován v okresech Chrudim (Možděnice 5.6.) a Žďár nad Sázavou (Blížkov 6.6.).

V okrese Ústí nad Orlicí (Kameničná 30.5.) byl zjištěn první úlovek **mšice řešetlákové (*Aphis nasturtii*)** v Lambersových miskách.

První pozorování brouka **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** byla hlášena z okresů Havlíčkův Brod (Květinov 30.4.), Svitavy (Svitavy 2.5.) Jičín (Jičín zahrádky 10.5.), Rychnov nad Kněžnou (Týniště nad Orlicí zahrádky 11.5.) a Pardubice (Sovolusky 15.5.). První výskyt larev byl zjištěn v okrese Havlíčkův Brod (Stříbrné Hory 1.6.). V okresech Hradec Králové (Plotiště nad Labem 16.7.), Pardubice (Sovolusky 10.7.) a Svitavy (Lubná 12.7.) byl zaznamenán první výskyt letních brouků.

CUKROVKA

Houbové choroby a zřejmě také poškození přizemními **mrazy** v době vzcházení byly důvodem proč došlo k přesetí, případně zaorávkám osetých ploch v okresech Havlíčkův

Brod (Skryje), Chrudim (Medlešice a Bylany), Náchod (Dolany, Jaroměř a Městec), Pardubice (Dolní Roveň, Čepí a Jezbořice) a také dalších ploch v okrese Ústí nad Orlicí (Hrušová, Morašice a Zálší). Problémy se vzcházením byly zaznamenány také v okrese Svitavy.

Na lokalitách Svatý Jiří (35 ha) a Hrušová (30 ha) v okrese Ústí nad Orlicí bylo z důvodu silného výskytu **spály řepy (komplex hub *Pythium*, *Fusarium*, *Rhizoctonia*, *Aphanomyces*, *Phoma* a *Alternaria*)** provedeno přeseť těchto ploch. Příznaky choroby byly pozorovány i na dalších plochách.

První výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cerкосpora beticola*)** byly zaznamenány již koncem května v okrese Chrudim (Medlešice 23.5.). Podstatně později byly první příznaky této choroby pozorovány v okresech Hradec Králové (Mžany, Humburky a Smidary 18.7.), Náchod (Spy 20.7.) a Pardubice (Lipoltice 25.7.). Silný výskyt byl zjištěn v okrese Ústí nad Orlicí (Tisová 28.7.). Střední výskyty byly hlášeny z okresů Náchod (Spy a Lhota u Nahořan 23.8.), Hradec Králové (Dobřenice, Plačice a Osice 18.9.) a Pardubice (Lipoltice 11.9.).

První, pouze slabý výskyt **padlí řepného (*Erysiphe betae*)** byl pozorován v okrese Hradec Králové (Libčany a Mžany 20.8.).

Střední výskyt skvrn způsobený **ramuláriovou listovou skvrnitostí řepy (*Ramularia beticola*)** byl pozorován v okrese Jičín /lokalita Miletín 14.6./.

První kolonie vytvářejících se nymf 2. generace **mšice makové (*Aphis farae*)** na brslenech byly zjištěny v období 18.-24.4. v okrese Pardubice (Škudly 24.4.) a v okresech Chrudim (Tisovec 27.4.) a Jičín (Vrbice 25.4.) již byly zjištěny první výskyty bezkřídlých samiček 1. generace. Přítomnost okřídlených jedinců byla pozorována v okresech Chrudim (Medlešice 3.5.), Jičín (Vrbice 2.5.) a Náchod (Nové Město nad Metují 10.5.). Postupně byly hlášeny zvýšené /lokálně až silné/ výskyty z celé oblasti. V okrese Pardubice (Lipoltice 13.6.) byl zaznamenán začátek sekundárního přeletu a během týdne výrazný nárůst počtu jedinců – silný výskyt, podobně i v okrese Jičín (Slatiny 29.6.).

V okresech Chrudim (Medlešice 3.5.), Ústí nad Orlicí (Domoradice 10.5.) a Pardubice (Lipoltice 15.5.) byly zaznamenány pouze slabé výskyty vajíček **květilky řepné (*Pegomya hyoscyamin*)**.

Lokálně až střední výskyty **plevelných řep (*Weed beet*)** byly zjištěny v okresech Havlíčkův Brod (Skryje 19.6.), Svitavy (Dolní Sloupnice 20.6.) a později i Náchod (Nahořany 20.7.).

Porosty v okresech Náchod (Černice) a Jičín (Kopidlno, Lužansko a Valdice) byly silně zapleveleny **ježatkou kuří nohou (*Echinochloa crus-galli*)**.

V okrese Jičín (Miletín, Nemyčevy a Lužansko) byl také ve větší míře pozorován kvetoucí **mračník Theophrastův (*Abutilon theophrasti*)**.

KOŘENINOVÁ ZELENINA

KMÍN KOŘENNÝ

V okrese Chrudim (Švihov-Bošov 23.4.) byl na listech zjištěn výskyt **hnědé stonkové hniloby a spály květů kmínu (*Mycocentrospora acerina*)** a **padlí (*Erysiphe heraclei*)**.

Poškození květů vlnovníkem kmínovým (*Aceria carvi*) bylo zjištěno v okrese Chrudim (Bošov 10.5.).

První výskyt larev plochušky kmínové (*Despertasia nervosa*) v květech byl hlášen z okresu Chrudim (Bošov 10.5.). V následujících týdnech i z okresů Náchod (Nové Město nad Metují 15.5.) a Rychnov nad Kněžnou (České Meziříčí 18.5.). Střední výskyt larev byl pozorován v okrese Havlíčkův Brod (Babice 1.6.)

PASTVINY, LOUKY, TTP

Při jarním monitoringu byl zjištěn silný výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) pouze v okrese Jičín (Soběraz). V ostatních okresech byly zaznamenány většinou slabé, ojediněle lokálně střední výskyty. Přesto bylo přistoupeno k použití rodenticidů a to v okresech Náchod (Nahořany, Nové Město nad Metují, Rychnov, Šestajovice a Velká Jesenice), Svitavy (Dětřichov u Moravské Třebové) a Ústí nad Orlicí (Lanškroun). Při podzimních průzkumech byly pozorovány střední až silné výskyty v okresech Jičín (Běchary, Bystřice a Radim), Pardubice (Voleč), Rychnov nad Kněžnou (Dobruška-Křovice), Svitavy (Dětřichov u Mor. Třebové) a Ústí nad Orlicí (Damníkov, Luková, Rosocha, Seč, Sruby, Vysoké Mýto a Vraclav).

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ

V okrese Pardubice (Ostřetín 27.11.) bylo pozorováno odumírání rostlin v ohniscích a v odebraných vzorcích byla laboratorně prokázána přítomnost původce krčkové a kořenové hniloby jetele (*Fusarium sp.*).

ZELENINA

CIBULE, ČESNEK

První střední výskyt larev chřestovníčka cibulového (*Lilioceris merdigera*) a jejich požerků na listech byl pozorován v okrese Jičín (Miletín 1.6.).

Silné napadení rostlin housenkami molíka česnekového (*Acrolepiopsis assectella*) bylo zjištěno také v okrese Jičín (Jičín Sedličky 1.6.).

OKURKA SALÁTOVÁ

Silný výskyt svilušky chmelové (*Tetranychus telarius*) byl zjištěn v okresech Pardubice (Živanice 6.6.) a Jičín (Miletín 19.7.).

První výskyty plísni okurky (*Pseudoperonospora cubensis*) byly zjištěny v okresech Hradec Králové (Hradec Králové 25.7.), Rychnov nad Kněžnou (Pohoří 29.7.) a Náchod (Náchod 2.8.).

LILEK RAJČE

V okresech Hradec Králové (Hradec Králové 27.7.) a Jičín (Miletín 2.8.) byl zjištěn až střední výskyt plísně rajčete (*Phytophthora infestans*) u drobných pěstitelů.

V okrese Jičín (Miletín 2.8.) byly na listech zjištěny ploché miny vrtalek (*Lyriomyza sp.*)

BRUKVOVITÁ ZELENINA

Silný výskyt mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) byl zaznamenán na různých druzích brukvovité zeleniny v okrese Ústí nad Orlicí (4.7.).

Lokálně silné výskyty **bělásků (*Pieris spp.*)** byly zaznamenány na brukvovité zelenině v okrese Hradec Králové (Plotiště nad Labem 11.7.) a Jičín (Miletín 19.7.).

Porosty brukvovité zeleniny /lokálně i řepky ozimé/ byly v okrese Ústí nad Orlicí (Šnakov 20.7.) silně napadeny **molící vlašovičnickovou (*Aleurodes proletella*)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Mráz, který panoval v průběhu února, způsobil značné poškození sadbového materiálu v ovocné školce v okrese Havlíčkův Brod (Nová Ves) a to především u jabloní založených v základě na pláňce a značně byly postiženy i meruňky – v obou případech byl pozorován vliv odrůdy. V průběhu dubna bylo pozorováno poškození kvetoucích stromů v okresech Jičín (Rohoznice), Náchod (Česká Skalice, Jaroměř a Nové Město nad Metují) a Svitavy. Při mrazech v polovině května došlo k poškození především peckovin (třešní, švestek, višní), jaderovin (jabloní, hrušní), ořešáků a drobného ovoce (rybízů, jahodníků). Zprávy o škodách přišly například z okresu Náchod (Broumov), Jičín (Lužany, Mlázovice, Miletín), Ústí nad Orlicí (Hnátnice, Orlice), Rychnov nad Kněžnou (Slemeno-Synkov) nebo Pardubice (Svinčany, Choltice) – místy došlo k velmi silnému opadu poškozených plodů. K poškození až 90 % plodů došlo koncem srpna v sadech v okrese Ústí nad Orlicí (Koldín) při silném krupobití.

První výskyty příznaků **bakteriální spály růžovitých (*Erwinia amylovora*)** byly zjištěny v okrese Jičín (Lužany 25.5., Holovousy a Miletín 31.7.), Chrudim (Žďárec u Skutče 17.7.) a Hradec Králové (Lhota pod Libčany, Praskačka). Silné výskyty byly potvrzeny během října v produkčním sadu v okrese Jičín (Lužany/ a to přes pravidelné chemické ošetřování a likvidaci napadených stromů.

JABLOŇ

První výskyty příznaků **virové mozaiky jabloně (*Apple mosaic virus*)** na listech byly pozorovány v okrese Jičín (Miletín 5.6.).

Střední výskyt **moniliniové hniloby plodů (*Monilinia fructigena*)** byl zjištěn v Hradci Králové (19.7.) a první výskyt také v okrese Jičín (Úlibice 18.7.).

První příznaky napadení květních růžic **padlím jabloňovým (*Podosphaera leutotricha*)** byly pozorovány v okrese Ústí nad Orlicí (Javorník u Vys. Mýta 20.4.). Napadení listů bylo poprvé zaznamenáno v okrese Jičín (Lužany 3.5.) a letorostů v okrese Pardubice (Svinčany 28.6.).

I přes opakované preventivní postřiky byl v okresech Pardubice (Svinčany 22.5.) a Jičín (Lužany 25.5.) zjištěn první výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech a již začátkem června byl v těchto lokalitách zaznamenán silný, místy až plošný výskyt. Postupně byly hlášeny výskyty této choroby i z ostatních okresů a napadení plodů bylo poprvé pozorováno v okrese Pardubice (Svinčany 12.6.).

První výskyt dospělců **mery jabloňové (*Cacopsylla mali*)** byl zaznamenán v okrese Jičín (Úlibice 7.5.).

Zvýšený výskyt dospělců invazní **ostnohřbetky ovocné (*Stictocephala bisonia*)**, která se v Čechách objevila poprvé v roce 2010, byl zjištěn v ekologickém ovocném sadu a jeho okolí v okrese Jičín (Vinice 23.8.).

V korunách volně rostoucích stromů sousedících s ovocným sadem v okrese Jičín (Úlibice 18.4.) byl pozorován silný výskyt imág **květopase jabloňového (*Anthonomus*)**

pomorum). Následně byl první výskyt zaznamenán v okresech Náchod (Broumov 25.4.) a Rychnov nad Kněžnou (Pohoří 15.5.).

Začátkem května byl v okrese Jičín (Lužany 3.5.) pozorován v květech a na listech velmi silný výskyt pářících se dospělců **listohloda obecného (*Phyllobius oblongus*)** – místy také patrný žír.

První a současně silné výskyty samců **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardella*)** byly zjištěny ve feromonových lapačích v okresech Pardubice (Svinčany 24.4.) a Jičín (Úlibice 3.5.). Další silné výskyty byly zaznamenány v těchto lokalitách až v druhé polovině června.

Postupně byly hlášeny první úlovky **obaleče jabloňového (*Argyroplote variegana*)** ve feromonových lapačích z okresů Chrudim (Podlíšťany 2.5.), Havlíčkův Brod (Krátká Ves 11.5.), Náchod (Velká Ves 8.5.), Pardubice (Svinčany 9.5.) a Svitavy (Svitavy 7.5.). Střední výskyt byl zjištěn v okrese Chrudim (Podlíšťany 4.7.).

První výskyty **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapačích byly zaznamenány v okresech Jičín (Úlibice 3.5.) a Ústí nad Orlicí (Vysoké Mýto 4.5.), Bezprostředně poté i v ostatních okresech sledované oblasti. Silný nálet byl pozorován nejprve v okrese Pardubice (Svinčany 14.5.) a Chrudim (Podlíšťany 22.5.).

První výskyty **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** byly zjištěny následovně v okresech Chrudim (Podšťany 2.5.), Náchod (Velká Ves 8.5.) a Jičín /lokalita Lužany 25.5./.

HRUŠEŇ

První výskyty **rzi hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)** syn. *G. clavariiforme* byly zjištěny v okresech Náchod (Náchod 28.5.), Rychnov nad Kněžnou (Pohoří 28.5.), Jičín (Lužany 7.6.) a Pardubice (Svinčany 12.6.). Silné výskyty byly zaznamenány v okresech Náchod (Náchod a Říkov 14. - 15.6.), Chrudim (Radčice, Žďárec u Skutče a Vrbatův Kostelec 11. - 15.7.), Náchod (Náchod a Bohuslavice 14.7.) a Rychnov nad Kněžnou (Pohoří 18.7.).

Při monitoringu přezimujících škůdců byl zjištěn střední výskyt **mery hrušňové (*Cacopsylla piricola*)** v okrese Jičín (Drahoraz). Silné výskyty dospělců **mery skvrnitě (*Cacopsylla pyri*)** a **mery ovocné (*Cacopsylla pyrisuga*)** byly pozorovány v produkčních sadech v okrese Jičín (Lužany 25.4.) a na rašících listech byly zjištěny také silné výskyty jejich vajíček.

SLIVONĚ

Koncem května byl pozorován první silný výskyt příznaků **virových neštovic slivoně (*Plum pox virus PPV*)** na listech v produkčním sadu v okrese Jičín (Kamenice) a výskyt této virózy byl potvrzen také v okrese Pardubice (sady Svinčany).

První silný výskyt napadených plodů **puchrovitostí slivoní (*Taphrina pruni*)** byl zjištěn v okrese Žďár nad Sázavou /lokalita Hlinín/.

Silný výskyt **mery (*Cacopsylla pruner*)** byl pozorován v okrese Jičín /lokalita Úlibice a Petrovičky 18.4./.

První úlovek **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonové lapáku byl hlášen z okresu Chrudim (Podlíšťany 25.4.) a následně z okresů Jičín (Kamenice 3.5.), Havlíčkův Brod (Kochánov 10.5., Štoky 9.5. a Krátká Ves 11.5.), Náchod (Velká Ves 8.5.), Pardubice (Svinčany 9.5.) a Svitavy (Svitavy 9.5.). Silné nálety byly zaznamenány v okresech Pardubice (Svinčany 14.5.) a Chrudim (Podlíšťany 15.5.).

První úlovek **obaleče východního (*Grapholita molesta*)** byl zaznamenán v okresech Náchod (Velká Ves 8.5.) a Svitavy (Koclířov 15.5.). Silný nálet samců na feromon byl zjištěn v okrese Hradec Králové (Hradec Králové 11.7.).

TŘEŠEŇ, VIŠEŇ

V okrese Jičín (Miletín) byl v polovině července u drobných pěstitelů zjištěn výskyt **skvrnitosti listů višně (*Blumeriella jaapii*)** a v srpnu byl v okrese Pardubice (Raškovice u Přelouče) pozorován zvýšený opad listů způsobný touto chorobou.

První výskyt kolonií **mšice třešňové (*Myzus cerasi*)** na listech byl zjištěn v okrese Pardubice (Raškovice u Přelouče 22.5.). V polovině června bylo pozorováno zvětšování kolonií v okresech Jičín (Holovousy) a Pardubice (Raškovice u Přelouče) a velmi silný výskyt byl pozorován v okrese Žďár nad Sázavou (Světňov, Žďár n. S. 20.6.).

V okrese Pardubice (Raškovice u Přelouče 24.5. a Choltice 31.5.) byly zachyceny na lepových deskách první dospělci **vrtnule třešňové (*Rhagoletis cerasi*)**. Na lokalitě Choltice byl 20.6. zaznamenán střední výskyt a na lokalitě Přelouč zjištěn silný výskyt larev v plodech.

BROSKVOŇ

První příznaky **kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*)** na listech byly pozorovány v polovině května v okresech Havlíčkův Brod (Kochánov 7.5.), Náchod (Hejtmánkovice 5.5.), Pardubice (Choltice 9.5.) / Rychnov nad Kněžnou (Pohoří 7.5.) a Ústí nad Orlicí /lokalita Ústí nad Orlicí-zahrádky 10.5./.

MERUŇKA

Začátkem srpna byl laboratorně potvrzen výskyt **virových neštovic meruňky (*Plum pox virus PPV*)** v okrese Hradec Králové (Plačice a Praskačka).

V okrese Pardubice (Choltice, malý produkční sad) byl v říjnu laboratorně potvrzen výskyt **fytoplazmové žloutenky meruňky (*Candidatus Phytoplasma prunorum*)**.

DROBNÉ OVOCE

ANGREŠT

První výskyt **hnědého padlí angreštu (*Phodosphaera mors-uvae*)** byl zjištěn v okresech Náchod (Náchod a Hejtmánkovice 31.5.) a Svitavy (Litomyšl 12.6.). Silný výskyt byl zjištěn v okrese Jičín /lokalit Úlibice).

První výskyt dospělců **nesytky rybízové (*Synanthedon tipuliformis*)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Jičín (Úlibice 25.5.).

OKRASNÉ ROSTLINY

V okrese Trutnov (Trutnov a Rtně v Podkrkonoší) byl v květnu na vzorcích rostlin solanum jasminoides, odebraných v rámci soustavné rostlinolékařské kontroly, laboratorně potvrzen výskyt **viroidní vřetenovitosti hlíz (*Potato spindle tuber viroid*)**.

OKRASNÉ DŘEVINY

První líhnutí zakladatelek **mšice makové (*Aphis fabae*)** na brslenech bylo zaznamenáno v těchto termínech: Ústí nad Orlicí (Lhůta 21.3.), Svitavy (Litomyšl 26.3.),

Pardubice (Škudly 3.4.), Chrudim (Podlíšťany 11.4. a Tisovec 12.4.) a Jičín (Lužany, Vrbice a Kovač 11.4.). Konec přeletu z brslenů na letní hostitelské rostliny (mák, bob, cukrovka atd.) byl hlášen např. z okresů Chrudim (Tisovec 23.5.), Svitavy (Litomyšl 22.5.) a Jičín (Vrbice 25.5.). Při podzimním sledování vajíček byly zjištěny v okresech Jičín – výskyt střední, Chrudim a Svitavy – výskyty slabé.

Střední až silný výskyt a žír dospělců **mandelinky topolové (*Chrysomela populi*)** na mladých listech energetických topolů byl zjištěn v okresech Jičín (Údrnická Lhota, Markvartice u Sobotky a Spyšová 10.5.), Náchod (Hoříčky 15.5.) a Rychnov nad Kněžnou (Týniště nad Orlicí 16.5.).

V okrese Jičín (Čejkovice 31.5.) byl zjištěn první výskyt hálek **žlabatky (*Dryocosmus kuriphilus*)** na mladých, čerstvě vysázených stromcích kaštanovníku setého původem z Itálie.

V okrese Pardubice /lokalita Chvojenec, Horní Ředice/ byly laboratorně potvrzeny silné výskyty **rzi (*Melampsora larici-populina*)** na listech v matečnicích topolů pěstovaných k bioenergetickým účelům a v okrasných školkách /lokalita Kladruby nad Labem/.

SVĚTELNÝ LAPAČ

První úlovky některých druhů: **zavíječ kukuřičný (*Ostrinia nubilalis*)** /13.6./, **obaleč jabloňový (*Hedya nubiferana*)** (13.6.), **chroustek letní (*Ampimallon solstitiale*)** (18.6.), **bourovec prstěňčivý (*Malacosoma neustria*)** (18.6.), **osenice ypsilonová (*Agrotis ipsilon*)** (16.7.), **můra zelná (*Mamestra brassicae*)** (20.7.) a **bekyně velkohlavá (*Lymantria dispar*)** (6.8.).

Za oblastní odbor Havlíčkův Brod zpracoval: Ing. Jiří Jůzl